

PÄÄSTÖVÄHENNYS- OHJELMAT

HIILINEUTRAALI GRANI 2035

KH 20.4.2020

LUONNOS

Hiilineutraali Kauniainen

Yhdyskuntatoimen päästövähennysohjelma 2020

	Toimenpiteet	Tavoite (mittari)	Vastuutaho
Ympäristötietoinen kaupunkiorganisaatio ja asukkaat	Hiilineutraali Kauniainen 2035 – Resurssiviisauden tiekartta		Koko kaupunki
	Tiekartan valmistelutyö päätöksentekoa varten		Ympäristötoimi
	Hallintokuntien vuoden 2020 päästövähennysohjelmien kokoaminen		Hallintokunnat, ympäristötoimi
Ympäristöjohtaminen ja -viestintä	Ekokompassijärjestelmän rakentaminen ja käyttöönotto organisaatiossa jatkuu		Ympäristötoimi, hallintokunnat
	Hiilineutraali Kauniainen 2035 -nettisivujen rakentaminen		Ympäristötoimi
	Ympäristöviestinnän mallin ja käytäntöjen kehittämien hallintokuntien kanssa		Ympäristötoimi, hallintokunnat
Asukkaiden kestävien elämäntapojen tukeminen	Jatketaan kestävien elämäntapojen valmennuksia, esim. Granikiihdyttämöä		Ympäristötoimi, HSY
Henkilökunnan ympäristöosaamisen parantaminen	Kestävät hankinnat -koulutus		Ympäristötoimi
	Enerkey-energianhallintajärjestelmän käyttökoulutukset jatkuvat		Ympäristötoimi
	Ekotukihenkilöverkoston laajentaminen osana Ekokompassia		Ympäristötoimi
	Ilmastonmuutos ja kestävät elämäntavat -valmennus henkilöstölle		Ympäristötoimi
Kiinteistöjen energiankäyttö ja vähähiilinen energiantuotanto	Siirrytään sähköisiin käsityökoneisiin (mahdollisuuksien rajoissa)	% osuus koneista	Kuntatekniikka
	Energian säästöä kiinteistöissä johdetaan systemaattisesti		Tilakeskus
	Investointihankkeiden yhteydessä tehdään energiatehokkuustarkastelu	Energiankulutus -25 % (2035)	Tilakeskus
	Kaupungin kiinteistöjen rakennusautomaatio liitetään etävalvonnan kautta tekoälyyn (Villa Breda pilottihankkeena 2020)		Tilakeskus
	Toteutetaan kiinteistöjen energiatehokkuushankkeiden hankesuunnittelu (YM)	Energiankulutus -25 % (2035)	Tilakeskus
	Vedensäästötuotteita vaihdetaan kaupungin kiinteistöjen vesikalusteisiin (esim. poresuuttimet)	Veden kulutus -10 %	Tilakeskus
	Tilakeskuksen energiatehokkuushankkeiden PTS:n toteutus jatkuu	Energiankulutus -25 % (2035)	Tilakeskus
	Katuvalaistuksen uusimistyön aloittaminen LED-valaistukseen	Uusittujen valojen osuus %	Kuntatekniikka

Hiilineutraali Kauniainen

Yhdyskuntatoimen päästövähennysohjelma 2020

	Toimenpiteet	Tavoite (mittari)	Vastuutaho
Vihreä kaupunki- rakenne ja liikenne Kestävä rakentaminen	Pyrkimys siihen, että rakennusten elinkaari määritellään mahdollisimman pitkäksi <ul style="list-style-type: none"> Rakennushankkeeseen ryhtyvän ”herättäminen” ottamaan huomioon resurssissaan koko rakennuksen elinkaari rakennussuunnittelussa (esim. rakennusten muunneltavuus), toteutuksessa (laatu työhön) ja eri vaihtoehtojen valinnoissa (ekologiset ja kestävät materiaalivalinnat kiertotalousaspektit sekä mahd. ympäristösertifikaatit) 		Rakennusvalvonta
	Polkupyöräpaikkojen ja niiden laatuvaatimusten edellyttäminen asemakaavoituksessa	Toteutuneiden paikkojen lukumäärä	Maankäyttö
	Kestävää elämäntapaa tukevien kaavahankkeiden priorisointi	Sanallinen arvio toimintakertomuksessa	Maankäyttö
	Ympäristörakentamisen päästöjen ja ympäristöhaittojen vähentäminen resurssitehokkain suunnitteluratkaisuin	Sanallinen arvio toimintakertomuksessa	Kuntatekniikka
	HSY:n taloyhtiöiden energiaekspertti-koulutuksen markkinointi asukkaille	Osallistujamäärä	Ympäristötoimi
Kestävä liikkuminen	Työkoneiden biodieseliin siirtyminen		Kuntatekniikka
	Kartoitetaan keskeisten pyöräpysäköintipaikkojen laatu ja paikkamäärä ja uusitaan telineitä	Uusittujen telineiden määrä	Kuntatekniikka/ tilakeskus/ liikuntatoimi
	Otetaan käyttöön kunnallinen pysäköinninvalvonta	On/ei	Kuntatekniikka
	Hankitaan pyöräliikenteen laskuri	On/ei	Kuntatekniikka
	Toteutetaan asukkaille liikkumisbarometri	On/ei	Kuntatekniikka
	Kartoitetaan koulujen saattoliikennejärjestelyt	Suunnitelma tehty/ei tehty	Kuntatekniikka/ sivistystoimi/ tilakeskus
	Laaditaan 30 km/h katujen suunnitteluperiaatteet, case Kasavuorentie	On/ei	Kuntatekniikka
	Selvitetään vaihtoehtoja Kauniaisten aseman liityntäpysäköinnin parantamiseen	Toimenpiteiden lkm/vuosi	Kuntatekniikka
	Pyörien korjauskoulutus -illat kuntalaisille	Osallistujamäärä x/ krt	Ympäristötoimi, Kansalaisopisto
	Pyöräilyaamiainen-tapahtuma (osa Liikkujan viikkoa)	Osallistujamäärä x/ krt (arvio)	Ympäristötoimi, Ilmastoinfo
	Sähköpyörien kokeilua kuntalaisille Granipäivän yhteydessä (osa Liikkujan viikkoa)	Sähköpyörän ostosta kiinnostuneiden osuus	Ympäristötoimi, Ilmastoinfo

Hiilineutraali Kauniainen

Yleishallinnon päästövähennysohjelma 2020

	Toimenpiteet	Tavoite (mittari)	Vastuutaho
Ympäristötietoinen kaupunkiorganisaatio ja asukkaat Ympäristöjohtaminen ja -viestintä	Hiilineutraali Kauniainen 2035 – Resurssiviisauden tiekartta		
	Ympäristöviestintäsivun suunnitteleminen ja rakentaminen intraan, myös ulkoinen viestintä ja kotisivut huomioiden (2020)	Sivusto luotu	Viestintätiimi
	Talousarviovalmistelua varten luodaan päätösten vaikutusten arviointimalli (kysymyspatteristo) (2020)	Malli luotu	Kanslia, rahatoimisto
	Hankintaohjeen päivittämisen yhteydessä huomioidaan myös vaatimukset pakkausmateriaalin vähentämiseksi (2020)		Kanslia
Henkilökunnan ympäristöosaamisen parantaminen	Henkilöstöhallinto tukee esimiesten ja henkilökunnan ympäristöosaamisen lisäämistä koulutuksen kautta (jotta puhutaan samasta asiasta, yhteinen näkemys) (2020)		Heke
	Henkilöstön liikkumispolitiikan laatiminen (2021)		Heke, kanslia
	Kalusteiden ja laitteiden kierrätysmahdollisuudet selvitetään, monikäyttöisyys (2020)		Kanslia
Kestävä ruokakulttuuri Kasvisruokaa joka päivä (ma–pe) kaikissa henkilöstöravintoloissa	Suunnitellaan kasvisruokalista kuuden viikon kierrolla ja kehitetään reseptiikka. Reseptiikkaa testataan kuluvan vuoden aikana ja otetaan käyttöön vaiheittain vuoden 2020 loppuun mennessä.	Lista käytössä vuoden 2020 loppuun mennessä	Ruoka- ja puhdistuspalvelupäällikkö, ruokapalveluesimiehet ja kokit
Ruokahävikin vähentäminen	Ruokahävikin syntyä vähennetään aktiivisesti ilmoittamalla koulujen retkipäivien yms. poissaolot keittiöön ajoissa (vähintään kaksi viikkoa ennen). Lautasjätteen, tarjoilujätteen ja keittiössä syntyvän ruokajätteen syntyä mitataan ja seurataan. Ruokahävikin seuranta-/punnitusviikko kaikkien koulujen keittiöissä viikolla 13.	Ruokahävikki vähenee n. 20 % vuoden loppuun mennessä mittausviikon tuloksesta	Koulujen opettajat ja rehtorit sekä koko ruokapalveluhenkilöstö
Kestävä elintarvikehankinta	Elintarvikekilpailutuksen kriteereissä huomioidaan ravitsemuksellisuus, kestävyys ja vastuullisuus. Tavoitellaan mm. kotimaisuutta, lähiruokaa, luomua, Reilu kauppaa, Sydänmerkin kriteerit.	Uusi/uudet hankintasopimukset voimassa 1.11.2020	Ruoka- ja puhdistuspalvelupäällikkö, ruokapalveluesimiehet
Luonnonvarojen kestävä kulutus ja kiertotalous Ympäristömerkityt puhdistusaineet ja -välineet käytössä	Puhtaanapidon tarvikkeiden kilpailutuksen kriteereissä huomioidaan ympäristömerkityt tuotteet.	Uusi hankintasopimus voimassa 1.5.2020	Ruoka- ja puhdistuspalvelupäällikkö, palveluohjaajat ja ruokapalveluesimiehet

Hiilineutraali Kauniainen

Päiväkotien päästövähennysohjelma 2020

	Toimenpiteet	Tavoite (mittari)	Vastuutaho
Vihreä kaupunki- rakenne ja liikenne	Kannustetaan lasten vanhempia ja henkilökuntaa liikkumaan jalan, pyörällä ja julkisilla kulkuneuvoilla sekä kimppekyydeillä.		Varhaiskasvatuk- sen henkilökunta
	Painotetaan arkiliikuntaa menemällä tilaisuuksiin/tapahtu- miin ja retkille kävelen (Vain pitkillä matkoilla käytetään yleisiä kulkuvälineitä).		
Kiinteistöjen energiankäyttö ja vähähiilinen energiantuotanto	Lämpötilojen säätäminen optimaaliseksi		
	Ikkunoiden ja ovien turhan availun välttäminen lämmityskaudella		
	Turhien valojen sammuttaminen		
	Siirtyminen energiansästö- ja led-lamppuihin		
	Valaistuksen liiketunnistimien lisääminen		
	Veden säästeliäs käyttö; käsienpesun valvonta ja käsipaperien käytön valvonta		
	Vettä säästävien suuttimien hankkiminen hanoihin		
	Veden- ja energiankulutuksen säännöllinen seuraaminen		
Kestävä ruokakulttuuri	Ruokahävikin vähentäminen, mm. ilmoittamalla poissaoloista, punnitsemalla biojätteen määrää ja tarkistamalla ruokatilauasmäärä		
	Välipalatoiveiden kysyminen lapsilta		
	Annetaan keskuskeittiölle palautetta ruokasuosikeista		
	Ylijäämäruokaa myydään henkilökunnalle		
	Kertakäyttöisten astioiden käytön välttäminen eri tapahtumissa ja tilaisuuksissa		
Luonnonvarojen kestävä kulutus ja kiertotalous	Materiaalien ja välineiden tarkoituksen mukainen käyttö, korjaaminen ja kierrättäminen		
	Kierrätettyjen kalusteiden ja lelujen hankkiminen		
	Lelujen ja pelien kierrätys eri ryhmissä/yhteiset tavarat, joita voi lainata		
	Paperin ja pehmopaperin järkevä ja säästeliäs käyttö		
Ympäristötietoinen kaupunkiorgani- saatio ja asukkaat	Lasten kanssa retkeillään luonnossa erilaisissa ympäristöissä ja maastoissa, ja tehdään havainnoita eri ympäristöistä kaikin aistein		
	Eskarivierailut ja tutustumiset lasten omiin elinpiireihin mm. käynnit kotiovilla ja valokuvaaaminen		
	Jätteiden lajittelun opettaminen lapsille		
	Ympäristöprojektien ja -teemojen toteuttaminen ryhmissä		
	Informoidaan lasten vanhempia siitä, mitä lapsille opetetaan ympäristöasioista ja kestävästä elämäntavoista		
	Otetaan käyttöön ympäristöjärjestelmä		
	Hyödynnetään Kierrätuskeskuksen palveluita ympäristökasvatuksessa.		

Hiilineutraali Kauniainen

SOTE päästövähennysohjelma 2020

	Toimenpiteet	Tavoite (mittari)	Vastuutaho	Aikataulu
Ympäristötietoinen kaupunkiorganisaatio ja asukkaat Ympäristöjohtaminen	Ympäristöjohtoryhmän jäsenten nimeäminen		Ulla Tikkanen	1/2020
	Saavutusten nostaminen viestinnässä		Anne Pakomäki	1–12/2020
	Ekokompassi sertifikaatti Villa Bredaan		Anna-Maija Liedenpohja & Anne Pakomäki	2020 aikana
	Ekotukihenkilöiden koulutus		SOTEn esimiehet	2020 aikana
	Uusien työntekijöiden koulutus ja perehdyttäminen ympäristötietoisuuteen		SOTEn esimiehet	2020 aikana
Vihreä kaupunkirakenne ja liikenne Kestävä liikkuminen	Sähköpyörän pilotointi kotihoidossa		Maria Seitsamo	9/2020 mennessä
	Julkisten kulkuyhteyksien pääasiallinen ja tarkoituksenmukainen käyttäminen PKS-alueen kokouksissa -linjaus		SOTEJory	2/2020 alkaen
Kiinteistöjen energiankäyttö ja vähähiilinen energiantuotanto Energiatehokkuus	Energianhallintajärjestelmän käyttöönotto Villa Bredassa		Yhdyskuntatoimi & Anne Pakomäki & Anna-Maija Liedenpohja	3/2020
	Liiketunnisteella toimivat valot toimistotiloihin		Yhdyskuntatoimi	2020 aikana
	Vedenmäärän rajoitin hanoihin		Yhdyskuntatoimi	2020 aikana
	Kiinteistöjen lämpötilojen laskeminen (-1 aste) (pl. hoivayksiköt)		Yhdyskuntatoimi	2020 aikana
Kestävä ruokakulttuuri	Kasvisruokaa 2 kert. / vko -kokeilu Villa Bredan valmistuskeittiössä		Ruoka- ja puhdistuspalvelut	2020 aikana
	Ruokahävikkiin puuttuminen: hyväntekeväisyys, myynti, ”kierrätys ravintola”, ruokamäärien optimointi (edulliset hinnat, sos. työpaikka, vajaatyökykyiset)		Ruoka- ja puhdistuspalvelut	2020 aikana
Luonnonvarojen kestävä kulutus ja kiertotalous Henkilöstön ympäristöosaaminen	Lajittelun lisääminen parantamalla ohjeistusta eri työpisteissä (oppaat, ohjetaulut)		SOTEn esimiehet	2020 aikana
	Hygieniatuotteiden oikea käyttö		SOTEn esimiehet	2020 aikana

